

Līdzība par uzticēto naudu

14 Tas ir tāpat kā ar cilvēku, kas pirms aizceļošanas pasauca savus kalpus un nodeva tiem savu mantu.

15 Vienam viņš iedeva piecus talantus, otram divus, vēl kādam vienu, katram pēc viņa spējām. Pēc tam viņš aizceļoja. 16 Tūlīt tas, kas bija saņēmis piecus talantus, laida tos darbā un nopelnīja vēl piecus.

17 Tāpat arī tas, kam bija divi, nopelnīja vēl divus. 18 Bet tas, kas bija saņēmis vienu, aizgājis apraka to zemē un paslēpa sava kunga naudu.

19 Pēc ilga laika šo kalpu kungs atgriezās un pieprasīja tiem norēķinu.

20 Tad ieradās tas, kas bija saņēmis piecus talantus, viņš atnesa vēl otru piecus un sacīja:

kungs, tu man iedevi piecus talantus, redzi, esmu nopelnījis vēl piecus. 21 Viņa kungs tam sacīja: labi, mans krietnais un uzticamais kalps! Tu esi bijis uzticams mazās lietās, es tevi iecelšu pār lielajām. Ieej sava kunga priekā!

22 Un arī tas, kam bija divi talanti, atnāca, sacīdams: kungs, tu iedevi man divus talantus, redzi, esmu nopelnījis vēl divus. 23 Viņa kungs tam sacīja: labi, mans krietnais un uzticamais kalps! Tu esi bijis uzticams mazās lietās, es tevi iecelšu pār lielajām. Ieej sava kunga priekā!

24 Atnāca arī tas, kam bija viens talants, un sacīja: es zinu, ka tu esi bargs cilvēks, tu ļauj, kur neesi sējis, un savāc, kur neesi kaisījis, 25 tādēļ es bailēs aizgāju un apraku tavu talantu zemē. Redzi, ņem, kas tev pieder. 26 Tad viņa kungs tam atbildēja: nelietīgais un slinkais kalps, tu zināji, ka es ļauju, kur neesmu sējis, un savācu, kur neesmu kaisījis! 27 Tev vajadzēja dot manu naudu augļotājiem, tad es pārņācis dabūtu atpakaļ savu naudu ar peļņu. 28 Atņemiet viņam talantu un dodiet tam, kam ir desmit, 29 jo tam, kam ir, tiks dots un tam būs pārpilnība, bet tam, kam nav, tiks atņemts arī tas, kas tam ir. 30 Bet nederīgo kalpu izmetiet ārā tumsā; tur būs vaimanas un zobu griešana.

Mt. 25,14-30

Mīļā draudze!

Tuvojoties valsts svētkiem, atkal daudzās runās un rakstos tiks uzsvērts, ka katram no mums ir atbildība par valsti, kurā mēs dzīvojam. Tur ir sava taisnība. Nav jau tā, ka tikai politiķi un bagātie nosaka, kā mūsu dzīve norit. Katrs iedzīvotājs veido savas valsts tēlu. Ja ierēdnis ir nelaipns un vienaldzīgs pret iedzīvotāju, kas meklē palīdzību, ja policists ļauj sevi piekukuļot, ja skolotājs savus skolniekus uzskata par saviem ienaidniekiem, - tā ir šī atsevišķā cilvēka atbildība, kur liela daļa vainas ir jāuzņemas viņiem pašiem kā šīs valsts iedzīvotājiem. No otras puses var jautāt – kas tad ir tie, kas ir atbildīgi par to, kā tiek sadalīti mūsu valsts līdzekļi, kas maksā tik mazas algas medmāsām un policistiem, kas pieņem likumus, kas ļauj brīvu vaļu *shēmotājiem* un krāpniekiem? Veidojas tāda savdabīga *pingpong spēle*. Tauta labāku dzīvi sagaida no politiķiem, bet politiķi vaino tautu, ka tā nedomā valstiski.

Šodienas līdzība neuzskata, ka visiem ir vienāda atbildība. Ir cilvēki, kuriem ir vairāk dots kā citiem un no viņiem arī tiks vairāk prasīts. Tomēr tas nenozīmē, ka tie, kuriem ir mazāk līdzekļu, ir nenozīmīgi. Katram būs jāatbild Jēzum par savu dzīvi, ko viņš ir darījis ar sev uzticētajiem līdzekļiem.

Jēzus līdzības var saprast dažādi – nav tikai viens vienīgs pareizais skaidrojums, it īpaši tādēļ, ka mēs nezinām situācijas, kurās Jēzus tās stāstīja, kas bija Jēzus klausītāji un kādi iemesli bija viņu sarunai. Šodienas līdzība tradicionāli tiek saprasta kā mudinājums katram lietot sev uzticēto mantu, lai tā vairotos un nestu labumu citiem, nevis pasīvi gaidīt un neko nedarīt tāpēc, ka jābaidās no Dieva soda. (No šīs līdzības ir nācis, ka) Šajā līdzībā vārdu “talants” izprot ne tikai kā naudas vienību, - kā tas bija Jēzus laikos, bet pārnestā nozīmē kā dotības, ko Dievs ir devis katram pēc viņa spējām. Šāda izpratne ir iespējama, tomēr paliek vairāki neatbildēti jautājumi: vai Dievs tiešām ir tāds kā šis bagātais kungs, kas ir aizceļojis uz citu valsti? Vai Viņš ir mūs pametis? Vai tas var būt, ka Viņš sagaida no mums peļņu par katru cenu, neskatoties uz veidu, kā to iegūst? Vai tiešām Viņš atbalsta veiksmīgos un izdarīgos un atņem tiem, kuriem nekā nav, vēl pašu pēdējo?

Citāda aina paveras, ja uz šo līdzību neskatās kā uz piemēru, kas apraksta Dieva valstību, bet kā stāstu, kas palīdz saprast realitāti, kurā mēs dzīvojam, vai kurā dzīvoja Jēzus klausītāji. Jēzus laikos tā bija ierasta lieta, ka bagātie zemes īpašnieki aizbrauca uz galvaspilsētu Romu vai uz savu lauku īpašumu galvaspilsētas tuvumā, un atstāja savu zemi un īpašumu pārvaldniekiem, kas reizē bija viņu vergi. Šie bagātnieki bieži bija cittautieši, pagāni, kas īpaši nerēķinājās ar vietējām tradīcijām un vajadzībām.

Bagātā kunga uzdevums saviem padotajiem ir skaidrs – lai tie ar sev uzticētajiem līdzekļiem iegūst pēc iespējas lielāku peļņu. Kad viņš pēc kāda laika pārbrauc, viņš pieprasa, lai viņa pārvaldnieki atskaitās par savu darbu. Pirmais ir dubultojs viņam uzticēto naudu, otrs tāpat. 100% peļņa – nav slikts rezultāts, vai ne? Kā viņi to ir dabūjuši, netiek pateikts.

Vienīgi trešais nav iegūvis neko, jo viņš sev uzticēto talantu bija apracis zemē. Viņš pamato savu rīcību ar vārdiem: *“Es zinu, ka tu esi bargs cilvēks, tu pļauj, kur neesi sējis, un savāc, kur neesi kaisījis, tādēļ es bailēs aizgāju un apraku tavu talantu zemē.”*

Trešais vergs vaļsirdīgi atzīstas, ka viņam ir bailes no sava kunga. Viņš arī raksturo viņu kā bargu un nežēlīgu cilvēku, kas savu peļņu iegūst caur savu varu, nevis darbu. Lai tādus vārdus pateiktu, ir vajadzīga drosme. Mēs varam jautāt, vai viņš galu galā nebija drosmīgāks kā pirmie divi, kas pielāgojās un bez vārda runas pildīja sava kunga pavēles. To, ka viņš ir apracis savu talantu zemē, var tulkot arī kā nevēlēšanos ar savu darbu atbalstīt netaisnīgu varu.

Arī šodien mēs varam nonākt līdzīgās situācijās. Mūsu valstī daudz ko nosaka bagāti cilvēki, kas dzīvo ārzemēs. Liela daļa mūsu uzņēmumu un banku pieder ārzemniekiem. Liela daļa no šeit iegūtās peļņas tiek izvesta uz ofšoriem, lai tikai šeit nebūtu jāmaksā nodokļi. Viens otrs, kas uzdodas par lielu šīs zemes patriotu, būtībā ir tikai kāda ārvalstu īpašnieka pakalpiņš. Cilvēkam, kas izvēlas pretoties, ir jārēķinās ar sekām. Līdzībā trešajam vergam tiek atņemts viss, kas viņam ir, viņš tiek izmests tumsā, kur būs vaimanas un zobu trīcēšana.

Tomēr tas ir atklāts jautājums, cik ilgi bagātie un viņu padotie varēs baudīt savu bagātību. 70. gadā pēc Kristus, pēc jūdu sacelšanās, visa Jūdeja tika izpostīta, Jeruzāleme nodedzināta un templis sagrauts. Šodien ne tikai Krievijas armija apdraud mūsu valsts neatkarību. Mūsdienu bankas ar savām spekulācijām var novest veselās valstis līdz bankrotam. Par viņu noziegumiem maksās visa tauta. Evaņģēlists Matejs uzsver to, ka šie vergi nebija vienkārši vergi, bet ka viņi pārvaldīja milzīgas naudas summas. Pirmajam bija doti apm. pieci miljoni eiro, otrajam divi, trešajam miljons. Mūsdienās tās ir bankas, kas pārvalda tik lielus līdzekļus. Līdz šai dienai daudzas valstis nav spējušas atgūties no tās iepriekšējās krīzes, kuras pamatā bija dažu cilvēku neiedomājamā vienaldzība un alkatība. Tas ir jautājums ikvienam no mums, cik lielā mērā mēs pārdodam savas dāvanas, savas valsts intereses, sev uzticētos cilvēkus, lai kalpotu svešām varām, kas nes tikai postu un nelaimi.

Evaņģēlists Matejs stāsta, ka Jēzus nedaudz vēlāk, pēc tam, kad bija stāstījis šo līdzību, tika apcietināts un notiesāts. Izrādās, ka Jēzus nonāca turpat, kur bija Viņa stāsta varonis – aukstumā un bailēs, pamests un viens. Kristus nomira pie krusta kā valsts ienaidnieks. Tā nav iepriecinoša alternatīva, ko parāda šodienas līdzība. Vai nu tu pielāgojies un atbalsti savas valsts ienaidniekus, vai arī tu esi gatavs ciest, nest upurus, bet dzīvot patiesībā un liecināt par Dieva valstību, kur valda mīlestība, nevis savtīgums; piedošana, nevis atreibība; iedrošinājums un atbalsts, nevis iebaidīšana.

Jēzus izvēlējās pēdējo. Lai Dievs arī mums dod drosmi Viņam sekot! Āmen.